

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 1. vaihe

Kaavaselostuksen liiteosio 4,

rakennetun kulttuuriympäristön kohdekortit, Lieksa

maakuntavaltuusto 13.6.2022

Kohdekortti

Perustiedot			
Tunnus	422_003_kirkko_Lieksa		
Nimi	Lieksan kirkko	Osoite	Kirkkokatu1, 81700 Lieksa
		Koordinaatit WGS84	
Kylä / kaupunginosa			63,3133
Kunta	Lieksa		30,0302
Rakennustunnus		Kiinteistötunnus	422-1-34-3
Kohdetyyppi	Kirkot		
Valmistumisvuosi	1982		
Suunnittelija	Raili ja Reima Pietilä		
Kaavamerkintä	Y II		
Maankäytön suunnittelussa aiemmin määritetty arvo			
Nyk. käyttö	Kirkko		
Alkup. käyttö	Kirkko		
Rakennustekniset tiedot			
Kerrosluku	1		
Perustus	Graniitti, betoni		
Runko	Betoni		
Kattomuoto	Kupolikatto		
Kate	Kupari		
Vuoraus	Graniitti, puu		
Ulkovärit	Harmaa, valkoinen		
Kunto / käytössä vai ei	Käytössä		
Erityishuomiot			
Kohdekuvaus			
Kohteen kuvaus ja historia, yleisölle julkista tietoa (lähteet mainittuna tekstiin). Henkilötietoihin tms. liittyvää aineistoa voi tallentaa erillisinä kohteeseen liittyvinä liitteinä.			
<p>Lieksan nykyinen kirkko (ent. Pielisjärven kirkko) on Lieksan neljäs kirkko. Ensimmäinen Lieksan kirkko rakennettiin vuonna 1667. Se purettiin rappeutuneena ja uusi kirkko rakennettiin samalle paikalle vuonna 1772. Kirkon tuhoututtua salaman iskusta vuonna 1828 paikalle rakennettiin kolmas, C.L. Engelin suunnittelema kirkko, joka valmistui vuonna 1836. Tämä kirkko tuhoutui tulipalossa vuonna 1979.</p> <p>Nykyisen, vuonna 1982 valmistuneen kirkon ovat suunnitelleet arkkitehdit Raili ja Reima Pietilä. Kirkko sijaitsee sitä edeltäneen, Engelin suunnitteleman puukirkon paikalla. Kirkko on pohjamuodoltaan samanlainen kuin sitä edeltävä paikalla sijainnut kirkko. Myös graniittinen kivijalka viittaa vanhaan kirkkoon.</p> <p>Kirkko on betonirakenteinen, julkisivut on verhottu kainuulaisella harmaalla graniitilla sekä vaalealla laudoituksella. Kirkon tunnusomainen erityispiirre on sisäpuolelta kuparilla päällystetty kupoli-katto. Kirkon alttariseinällä on alttaritaulun sijasta suuri ristinmuotoinen ikkuna, josta aukeaa näkymä kohti Engelin suunnittelemaa kellotapulia, ainoaa vanhasta kirkosta muistuttavaa osaa. (Kulttuuriympäristöselvitys 2020, 50–51.)</p> <p>Lähteet: Kulttuuriympäristöselvitys (2020). Lieksa. Maisema, kulttuurimaisema ja rakennettu kulttuuriympäristö. Sweco Infra&Rail Oy.</p>			
Kohteen tulevaisuus (mm. uhkatekijät, päätökset, kaavallinen tilanne)			
Muut lähteet, lisätiedot, linkit ja liitteet Aarnio, Samu & Kononen, Suonna & Piiparinen, Pekka (2018). Pohjois-Karjalan arkkitehtuuriopas.			

Arvottaminen

Arvo

Maakunnallisesti arvokas

Arvon perustelu

Arkkitehtuurinen ja rakennustaiteellinen arvo.

Tunnetun arkkitehtikaksikon näyttävä ja ainutlaatuinen työ.

Inventointipäivä

5.1.2021

Inventoija

Samu Aarnio

100 m

Kohdekortti

Perustiedot			
Tunnus	422_004_Lieksankosken voimalaitos_Lieksa		
Nimi	Lieksankosken voimalaitos	Osoite Alakanavantie 21, 81720 Lieksa	
		Koordinaatit WGS84	
Kylä / kaupunginosa			63,3361
Kunta	Lieksa		30,0379
Rakennustunnus		Kiinteistötunnus	422-415-67-51
Kohdetyyppi	Voimalaitokset		
Valmistumisvuosi	1960		
Suunnittelija	Alvar Aalto		
Kaavamerkintä			
Maankäytön suunnittelussa aiemmin määritetty arvo			
Nyk. käyttö	Voimalaitos		
Alkup. käyttö	Voimalaitos		
Rakennustekniset tiedot			
Kerrosluvu			
Perustus	Betoni		
Runko	Betoni		
Kattomuoto	Loiva lapekatto		
Kate	Saumapelti		
Vuoraus	Slammattu tiili, maalattu betoni		
Ulkovärit	Valkoinen		
Kunto / käytössä vai ei	Käytössä		
Erityishuomiot	Julkisivuremontti tehty 2018.		
Kohdekuvaus			
Kohteen kuvaus ja historia, yleisölle julkista tietoa (lähteet mainittuna tekstiin). Henkilötietoihin tms. liittyvää aineistoa voi tallentaa erillisinä kohteeseen liittyvinä liitteinä.			
Alvar Aallon suunnitteleman voimalan pääjulkisivu avautuu läheiseltä kevyen liikenteen riippusillalta. Päämassassa sijaitsevan konehallin ikkunaseinää lämpösäätelyltä suojaava horisontaalinen aurinkosuojasäleikkö, brise-soleil, on juhlava rakennustaiteellinen näky, joka myös varjostaa säleikön takana olevaa konehallia, ja näin säätelee konehallin lämpötilaa. Konehalli on valoisa, kirkkomaisen tunnelman tekevä tila, käytävät, portaat, puukaiteet ovat tunnistettavasti Alvar Aallon käsialaa. Voimala-alue on yleisöltä suljettu. Voimala on peruskorjattu vuonna 2018.			
Lähteet: Aarnio, Samu & Kononen, Suonna & Piiparinen, Pekka (2018). Pohjois-Karjalan arkkitehtuuriopas.			
Kohteen tulevaisuus (mm. uhkatekijät, päätökset, kaavallinen tilanne)			
Muut lähteet, lisätiedot, linkit ja liitteet Aarnio, Samu & Kononen, Suonna & Piiparinen, Pekka (2018). Pohjois-Karjalan arkkitehtuuriopas.			

Arvottaminen

Arvo

Maakunnallisesti arvokas

Arvon perustelu

Arkkitehtuurinen ja rakennustaiteellinen arvo.

Alvar Aalto suunnitteli urallaan kolme vesivoimalaa, ja nämä kaikki sijaitsevat Pohjois-Karjalassa. Lieksankosken voimalaitos, Pankakosken voimalaitos ja Pamilon voimalaitos. Ainutlaatuista Alvar Aallon teollisuusarkkitehtuuria.

Inventointipäivä

5.1.2021

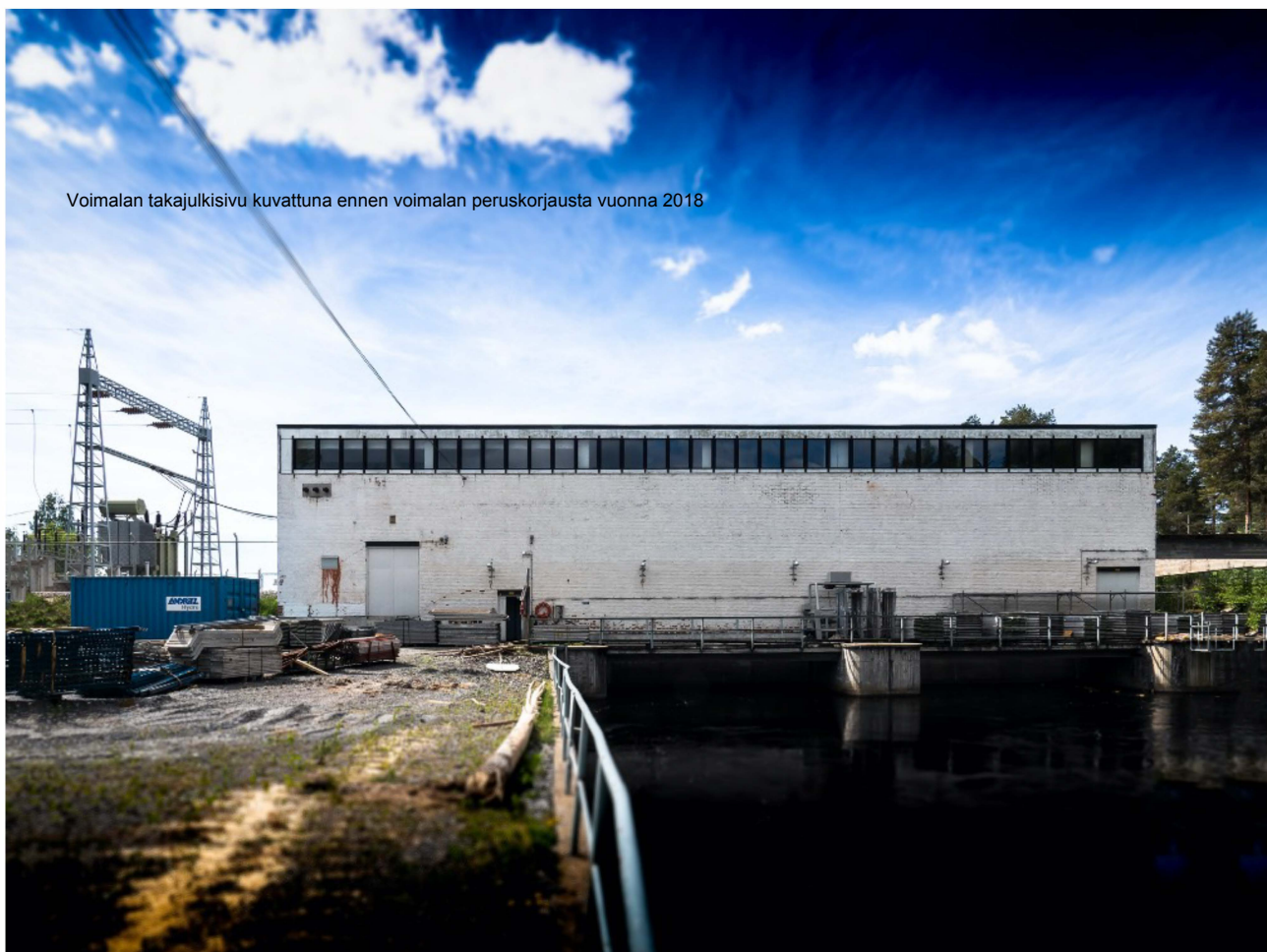
Inventoija

Samu Aarnio

Voimalan takajulkisivu kuvattuna ennen voimalan peruskorjausta vuonna 2018

Kohdekortti

Perustiedot			
Tunnus	422_005_Luontokeskus Ukko_Lieksa		
Nimi	Luontokeskus Ukko	Osoite Ylä-kolintie 39, 83960 Koli	
		Koordinaatit WGS84	
Kylä / kaupunginosa	Koli		63,0959
Kunta	Lieksa		29,8057
Rakennustunnus		Kiinteistötunnus	
Kohdetyyppi	Museot		
Valmistumisvuosi	2000		
Suunnittelija	Arkkitehtitoimisto Sopenen–Svärd		
Kaavamerkintä	ET		
Maankäytön suunnittelussa aiemmin määritetty arvo			
Nyk. käyttö	Luontokeskus		
Alkup. käyttö	Luontokeskus		
Rakennustekniset tiedot			
Kerrosluke	2		
Perustus	Betoni		
Runko	Betoni		
Kattomuoto	Tasakatto		
Kate	Bitumikate		
Vuoraus	Puhdasvalubetoni, laudoitus, rimoitus		
Ulkovärit	Harmaa betoni ja tummanruskea laudoitus		
Kunto / käytössä vai ei	Käytössä		
Erytishuomiot			
Kohdekuvaus			
Kohteen kuvaus ja historia, yleisölle julkista tietoa (lähteet mainittuna tekstiin). Henkilötietoihin tms. liittyvää aineistoa voi tallentaa erillisinä kohteeseen liittyvinä liitteinä.			
<p>Luontokeskus Ukko vihittiin 12.9.2000 pääministeri Paavo Lipposen johdattamana. Luontokeskus Ukko liittyi Kolin uuteen matkailun-, metsä- ja kiviosaamisen uudelleen investointeihin. Luontokeskus Ukko toimi näyttely-, museo- ja opastuskeskuksena yhdeksän vuotta aiemmin perustetun Kolin tarpeisiin. (Karjalainen 22.6.2000.)</p> <p>Luontokeskus Ukon arkkitehti on ylpeän aistikasta, se myötäilee ja sopeutuu ympäristöönsä tekemättä itsestään numeroa. Rakennuksen harmonia syntyy "lohkareisesta" massoitteesta, mustan laudoituksen, harmaan betonin, heijastavien lasien ja liuskekivien yhdistelmästä.</p> <p>Luontokeskus Ukosta ja Hotelli Kolin laajentamisesta järjestettiin vuonna 1997 arkkitehtuurikilpailu. Kilpailun voitti helsinkiläinen arkkitehtitoimisto Sopenen–Svärd ehdotuksella "Neidonkenkä". Keskus rakennettiin ahtaalle, vanhalle parkkipaikalle, joka aiheutti monia rakennusteknisiä ongelmia.</p> <p>Sopasen ja Svärdin kilpailutyön lähtökohdana oli se, että Luontokeskus Ukko muodostaa selkeästi oman erillisen rakennuksen. Mahdollisuus olisi ollut myös liittää luontokeskus osaksi hotellia, kuten kaikissa muissa kilpailuun osallistuneissa ehdotuksissa tehtiin.</p> <p>Rakentamalla Luontokeskus erilleen hotellista pystyttiin säästämään luontoa. Hotellin yhteyteen rakennettaessa olisi täytynyt räjäyttää ympäröivää kalliota suhteettoman paljon. Jopa Luontokeskuksen viistoa siipeä lyhennettiin vain siksi, että näin pystyttiin säästämään kvartsiittikallioita mahdollisimman paljon.</p> <p>Lähteet: Aarnio, Samu & Kononen, Suonna & Piiparinen, Pekka (2018). Pohjois-Karjalan arkkitehtuuriopas. Karjalainen 22.6.2000, Karjalainen 12.9.2000.</p>			
Kohteen tulevaisuus (mm. uhkatekijät, päätökset, kaavallinen tilanne)			
Muut lähteet, lisätiedot, linkit ja liitteet			

Arvottaminen

Arvo

Maakunnallisesti arvokas

Arvon perustelu

Arkkitehtuurinen ja rakennustaiteellinen arvo.

Symbolinen arvo.

Maisemallinen arvo.

Luontokeskus Ukko on edustava näyte 2000-luvun arkkitehtuurista, joka yhdistää materiaalit ja muodot kiinnostaksi kokonaisuudeksi. Haastavaan sijaintiin onnistuneesti sijoitettu rakennus. Luontokeskus Ukko liittyy saumattomasti osaksi Kolin rakennettua kulttuuriympäristöä ja kansallispuiston kehitystyötä.

Inventointipäivä

5.1.2021

Inventoija

Samu Aarnio

Kohdekortti

Perustiedot			
Tunnus	422_006_Meijeri- ja myllyrakennus_Lieksa		
Nimi	Meijeri- ja myllyrakennus	Osoite Rantalantie 2, 81720 Lieksa	
		Koordinaatit WGS84	
Kylä / kaupunginosa			63,3122
Kunta	Lieksa		30,0371
Rakennustunnus		Kiinteistötunnus	422-6-43-5
Kohdetyyppi	Meijerit		
Valmistumisvuosi	1948–		
Suunnittelija			
Kaavamerkintä	Y		
Maankäytön suunnittelussa aiemmin määritetty arvo			
Nyk. käyttö			
Alkup. käyttö			
Rakennustekniset tiedot			
Kerrosluku			
Perustus			
Runko			
Kattomuoto			
Kate			
Vuoraus			
Ulkovärit			
Kunto / käytössä vai ei			
Erityishuomiot			
Kohdekuvaus			
<p>Kohteen kuvaus ja historia, yleisölle julkista tietoa (lähteet mainittuna tekstiin). Henkilötietoihin tms. liittyvää aineistoa voi tallentaa erillisinä kohteeseen liittyvinä liitteinä.</p> <p>Lieksan mylly- ja meijerialue sijaitsee Lieksan keskustan välittömässä läheisyydessä maisemallisesti kauniilla paikalla Lieksanjoen varrella. Alueen rakennukset ovat merkittävä kulttuurihistoriallinen osa Lieksan ja Pielisjärven maatalouden ja siihen liittyvän teollisuuden historiaa.</p> <p>Myllyn ja meijerin pitkä päärakennus jakautuu meijeri-, ruismylly- ja vehnämyllyosiin. Varsinaiseen päärakennukseen liittyy Lieksanjoen puolella pienempiä, eri vaiheissa rakennettuja lisäosia.</p> <p>Tiilirakenteisen ruismyllyn piirustukset laati rakennusmestari Samuel Kärkkäinen ja niitä tarkensi myös koneistosta vastannut Hankkija. Alueen korkein rakennus, nelikerroksinen vehnämylly rakennettiin vuosina 1948–1950. Vehnämyllyn ensimmäiset piirustukset ovat jo vuodelta 1946, mutta toteutuneeseen rakennukseen niitä muokattiin merkittävästi. Vehnämyllyn rakennettiin tuotantotilojen lisäksi pari toimistohuonetta. Rakennuksen pihan puoleiselle sivulle on myöhemmin lisätty ikkunan paikalle suurempi peltinen lastausluukku ja sisäänkäynnin päällä olevaa katosta on muokattu tai se on vaihdettu kokonaan.</p> <p>Vehnämyllyn rakentamisen yhteydessä tehtiin myös muita muutoksia ja lisäyksiä, kuten jäähdytyskonehuone, lastauslaitureita sekä tiilinen muuntaja. Ruismyllyn joen puoleiselle sivulle rakennettiin viljasilo vuonna 1972. Silossa on jyrkkä satulakatto ja vaaleat peltiseinät. Silo on yksi alueen parhaiten joelta erottuvista rakennuksista. Vuonna 1980 rakennettiin betonijalustainen pyöreä öljysäiliö. Muita rakennuksia alueella ovat punatiilipintainen lämpökeskus, rapattu pumppuasema, lauhdutin sekä höyrystäjäällas.</p> <p>Lieksan meijeri- ja myllyalue on ajallisesti kerroksellinen ja arvokas kokonaisuus. Se on tärkeä osa Lieksan ja Pielisjärven maatalouden teollista historiaa.</p> <p>Lähde: Arkkitehtitoimisto Karttunen (2020). Lieksan mylly- ja meijerirakennus. Selvitys säilytyksestä, kunnostuksesta ja käytöstä.</p>			
<p>Kohteen tulevaisuus (mm. uhkatekijät, päätökset, kaavallinen tilanne)</p>			

Muut lähteet, lisätiedot, linkit ja liitteet

Arvottaminen

Arvo

Maakunnallisesti arvokas

Arvon perustelu
Historiallinen todistusvoima ja identiteetti

Maisemallisesti ja historiallisesti merkittävä meijerimiljö.

Inventointipäivä
5.1.2021

Inventoija
Samu Aarnio

100 m

Kuvat Osmo Karttunen

Kohdekortti

Perustiedot			
Tunnus	422_009_Pankakosken voimalaitos_Lieksa		
Nimi	Pankakosken voimalaitos	Osoite	
		Ruukintie 2, 81750, Lieksa	
Kylä / kaupunginosa	Pankakoski	Koordinaatit WGS84	
			63,3263
Kunta	Lieksa		30,1381
Rakennustunnus		Kiinteistötunnus	422-415-105-166
Kohdetyyppi	Voimalaitokset		
Valmistumisvuosi	1963		
Suunnittelija	Alvar Aalto		
Kaavamerkintä	TTV		
Maankäytön suunnittelussa aiemmin määritetty arvo			
Nyk. käyttö	Vesivoimala		
Alkup. käyttö	Vesivoimala		
Rakennustekniset tiedot			
Kerrosluku			
Perustus	Betoni		
Runko	Betoni		
Kattomuoto	Loiva lapekatto		
Kate	Saumapelti		
Vuoraus	Slammattu tiili, betoni		
Ulkovärit	Valkoinen		
Kunto / käytössä vai ei	Käytössä		
Erityishuomiot			
Kohdekuvaus			
Kohteen kuvaus ja historia, yleisölle julkista tietoa (lähteet mainittuna tekstiin). Henkilötietoihin tms. liittyvää aineistoa voi tallentaa erillisinä kohteeseen liittyvinä liitteinä.			
<p>Pankakosken voimalaitos valmistui kolme vuotta myöhemmin kuin lähistöllä sijaitseva Lieksankosken voimala. Tämä näkyy osittain siinä, että voimalan ulkoasu on pelkistetympi kuin Lieksankosken voimalaitos. Pankakosken voimalan yläpuolen näkee Pankakosken Ruukintien sillalta. Pääjulkisivu on yleisöltä suljetulla tehdasalueella, alumiinikarmisine ikkunaruuutuineen. Ulko-oven kierreinen kahva on Aallolle tyypillistä muotoilua.</p> <p>Voimalan omistaa nykyään Kemijoki-yhtiö, mutta niiden tilaaja oli Enso-Gutzeit. Tehdasalueella on sijainnut muun muassa Aallon suunnittelema puurakenteinen päivystäjien asunto. Tämä on kuitenkin purettu. Alueella sijaitsee lukuisia rakennuksia, joista esimerkiksi sähkövoimalaitos, voisi olla Aaltoa. Tämän selvittäminen vaatisi kuitenkin alueen kokonaisvaltaisen inventoinnin. Pankakosken voimalaitoksella on arkistohuone, jossa on paljon materiaalia myös alueen rakennuskantaan liittyen.</p>			
Lähteet:			
Aarnio, Samu & Kononen, Suonna & Piiparinen, Pekka (2018). Pohjois-Karjalan arkkitehtuuriopas.			
Kohteen tulevaisuus (mm. uhkatekijät, päätökset, kaavallinen tilanne)			
Muut lähteet, lisätiedot, linkit ja liitteet			
Aarnio, Samu & Kononen, Suonna & Piiparinen, Pekka (2018). Pohjois-Karjalan arkkitehtuuriopas.			

Arvottaminen

Arvo

Maakunnallisesti arvokas

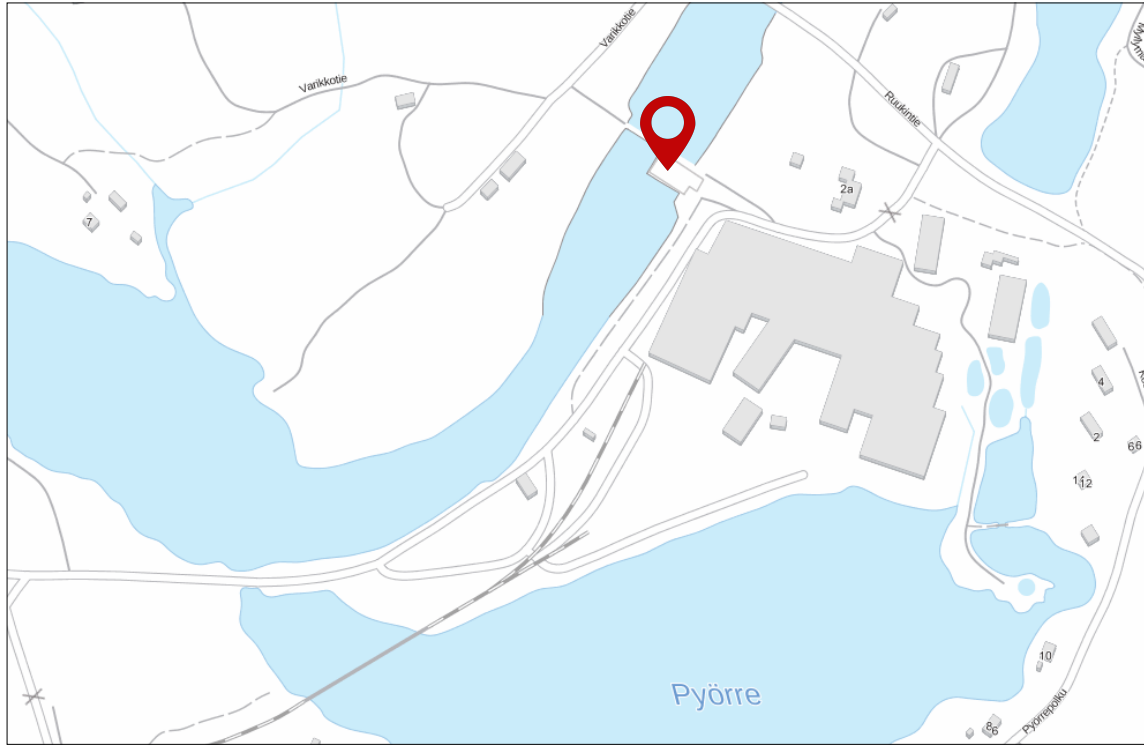
Arvon perustelu
Arkkitehtuurinen ja rakennustaiteellinen arvo.
Yksi maakunnan kolmesta Alvar Aallon suunnittelemasta vesivoimalaitoksesta.

Inventointipäivä

5.1.2021

Inventoija

Samu Aarnio

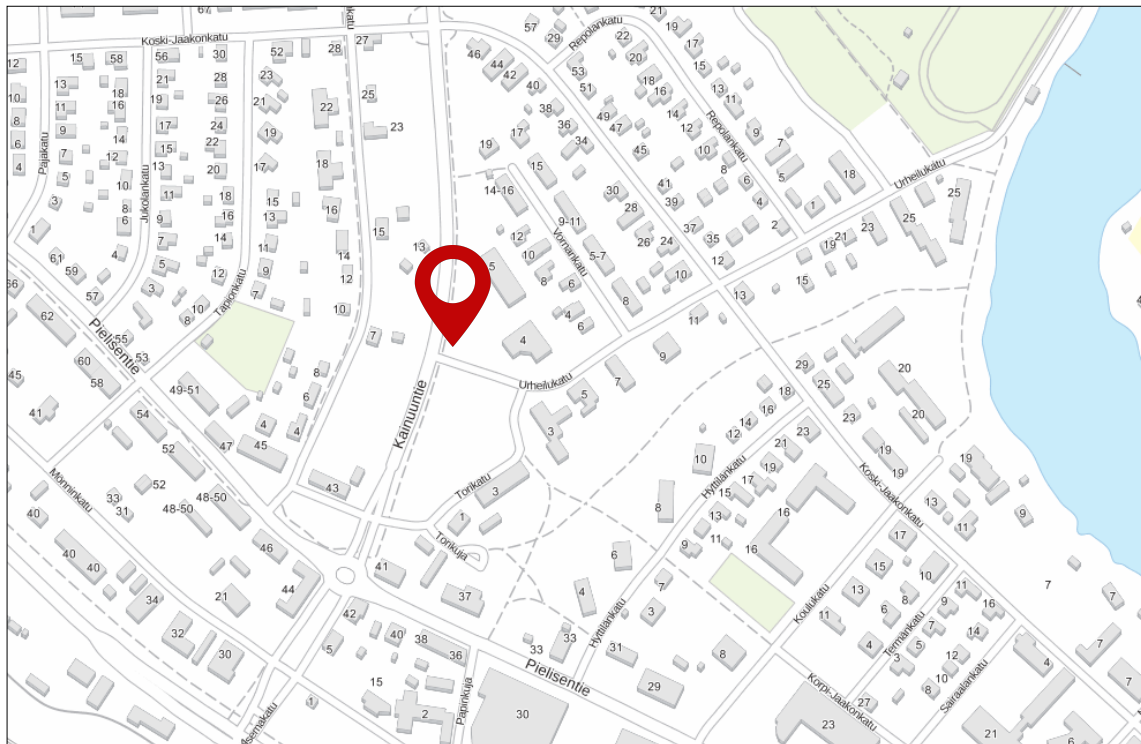
Kohdekortti

Perustiedot			
Tunnus	422_012_Vesitorni_Lieksa		
Nimi	Vesitorni	Osoite	Urheilukatu 2, 81700 Lieksa
		Koordinaatit WGS84	
Kylä / kaupunginosa			63,3216
Kunta	Lieksa		30,0225
Rakennustunnus		Kiinteistötunnus	422-2-9903
Kohdetyyppi	Vesitorni		
Valmistumisvuosi	1955		
Suunnittelija			
Kaavamerkintä	Y		
Maankäytön suunnittelussa aiemmin määritetty arvo	-		
Nyk. käyttö	Vesitorni		
Alkup. käyttö	Vesitorni		
Rakennustekniset tiedot			
Kerrosluku			
Perustus	Betoni		
Runko	Betoni		
Kattomuoto	Tasakatto		
Kate	Bitumikate		
Vuoraus	Maalattu betoni, tiili		
Ulkovärit	Valkoinen, punainen		
Kunto / käytössä vai ei	Käytössä		
Erityishuomiot			
Kohdekuvaus			
Kohteen kuvaus ja historia, yleisölle julkista tietoa (lähteet mainittuna tekstiin). Henkilötietoihin tms. liittyvää aineistoa voi tallentaa erillisinä kohteeseen liittyvinä liitteinä.			
Lieksan kauppalan vesitornia aloitettiin rakentamaan 1954 turvaamaan Kauppalan vedensaannin. Rakennusurakoitsijana toimi Oy Yleinen insinööritoimisto Helsingistä. (Karjalainen 14.9.1954.)			
Vesitornin korkeus on 45,5 metriä, Säiliön jalusta on pyöreä, teräsbetonisylinteri, jonka halkaisija on 8 metriä ja korkeus 34 metriä. Jalustan sisällä sisäitsevat portaat ylös. Jalusta valettiin liukuvalumenetelmällä. Rengasmuottia nostettiin hydraulisen nosturin avulla sitä mukaan kuin muottiin valettu betoni ehti kuivua riittävään lujuuteen. Keskimääräinen nousunopeus oli vuorokaudessa 3,7 metriä. Jalustan päällä on vesisäiliö, jonka tilavuus on 760 m ³ . Vesisäiliön halkaisija on 10,2 metriä ja korkeus 10 metriä. Säiliön ulkopuolelle on muurattu kahdella tiilikerroksella, joiden välissä on ilmarako, joka on täytetty vuorivanulla. Katon päällä on näköalatasanne. (Karjalainen 28.1.1955.)			
Lieksan vesitorni on yksilöllisen muotonsa vuoksi muodostunut yhdeksi Lieksan maamerkiksi. Muoto muistuttaa joko käsikranaattia tai Alvar Aallon suunnittelemaa saman nimistä valaisinta. Lisäksi vesitorni on sovitettu hyvin ympäristöönsä, se sopeutuu pehmeiden muotojen ja rakennusmateriaalien vuoksi läheiseen Lieksan kirjastoon ja virastotaloon.			
Lähteet: Karjalainen 14.9.1954 Karjalainen 28.1.1955			
Kohteen tulevaisuus (mm. uhkatekijät, päätökset, kaavallinen tilanne) Kohde on saneerattu 2020.			
Muut lähteet, lisätiedot, linkit ja liitteet			
Arvottaminen			

Arvo	Maakunnallisesti arvokas
------	--------------------------

Arvon perustelu
Arkitehtuurinen ja rakennustaiteellinen arvo
Maisemalliset arvot.
Ilomantsin vesitomin ohella maakunnan hienoimpia vesitorneja. Sijainti virastotalon ja kirjaston vieressä avoimella puistoalueella antaa tornille lisää arvoa.

Inventointipäivä 5.1.2021	Inventoija Samu Aarnio
------------------------------	---------------------------

100 m

Kohdekortti

Perustiedot			
Tunnus	422_014_Nimismiehen virka-asunto_lieksa		
Nimi	Nimismiehen virka-asunto	Osoite Moisionkatu 17, 81700, Lieksa	
		Koordinaatit WGS84	
Kylä / kaupunginosa			63,3188
Kunta	Lieksa		30,0355
Rakennustunnus		Kiinteistötunnus	422-415-71-3
Kohdetyyppi	Asuinrakennukset		
Valmistumisvuosi	1924		
Suunnittelija			
Kaavamerkintä	AP/S		
Maankäytön suunnittelussa aiemmin määritetty arvo			
Nyk. käyttö	Yksityiskoti		
Alkup. käyttö	Nimismiehen virka-asunto		
Rakennustekniset tiedot			
Kerrosluku	1		
Perustus			
Runko	Hirsirunko		
Kattomuoto	Aumakatto		
Kate	Pelti		
Vuoraus	Puulaudoitus		
Ulkovärit	Keltainen		
Kunto / käytössä vai ei	Käytössä		
Erityishuomiot			
Kohdekuvaus			
Kohteen kuvaus ja historia, yleisölle julkista tietoa (lähteet mainittuna tekstiin). Henkilötietoihin tms. liittyvää aineistoa voi tallentaa erillisinä kohteeseen liittyvinä liitteinä.			
Lieksan kaupunkikuvaan kuuluva nimismiehen talo on rakennettu vuonna 1924. Rakennuksessa ovat asuneet Lieksan nimismiespiirin nimismiehet perheineen. Alkuaikoina myös nimismiehen kanslia sijaitsi samassa talossa. Rakennus on edustava esimerkki 1920-luvun virkataloista. Lieksan keskustassa ei ole enää kuin kymmenkunta taloa, jotka rakennettiin ennen Lieksan paloa. Nimismiehen virka-asunto on yksi näistä.			
Lähteet: Karjalainen 10.11.1989 Kulttuuriympäristöselvitys (2020). Lieksa. Maisema, kulttuurimaisema ja rakennettu kulttuuriympäristö. Sweco Infra&Rail Oy.			
Kohteen tulevaisuus (mm. uhkatekijät, päätökset, kaavallinen tilanne)			
Muut lähteet, lisätiedot, linkit ja liitteet			

Arvottaminen

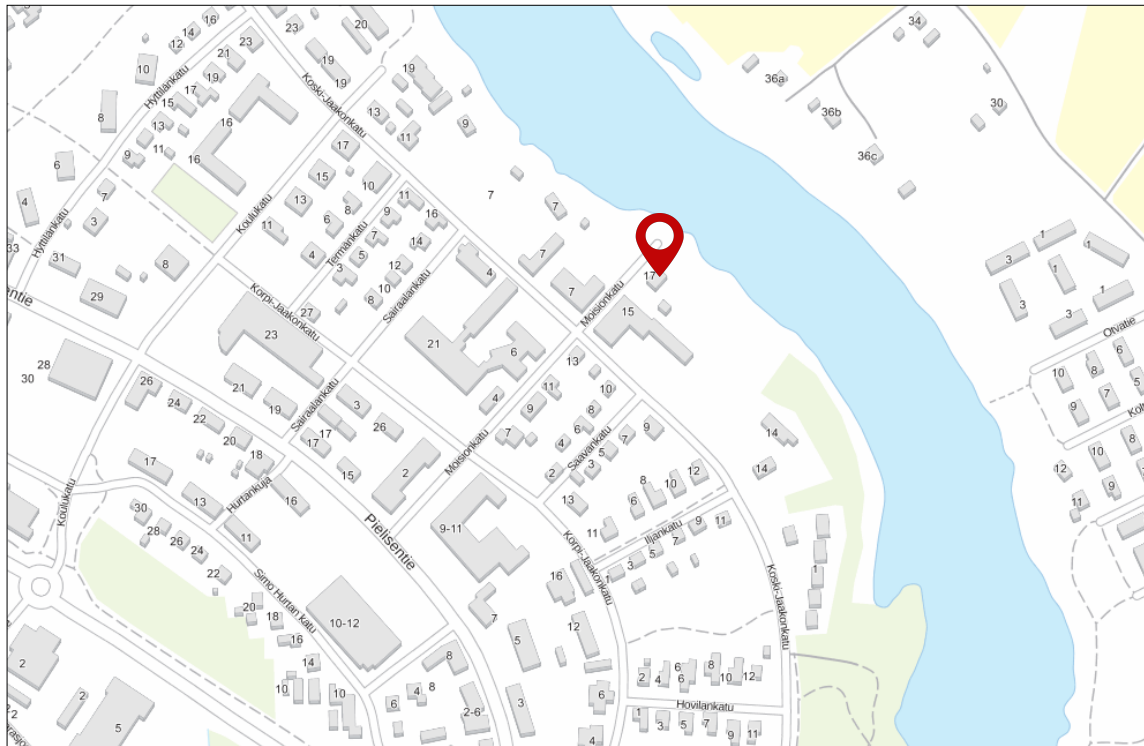
Arvo
Arvokas kohde

Maakunnallisesti arvokas

Arvon perustelu
Historiallinen todistusvoima ja identiteetti.
Harvoja tyyppinsä edustajia Lieksassa, jotka ovat rakennettu ennen Lieksan paloa.

Inventointipäivä
5.1.2021

Inventoija
Samu Aarnio

100 m

Kuvat Ulla Aalto

Kohdekortti

Perustiedot			
Tunnus	422_017_Kristuksen kirkastumisen tsasouna_Lieksa		
Nimi	Kristuksen kirkastumisen tsasouna	Osoite Braheantie 2, 81700, Lieksa	
		Koordinaatit WGS84	
Kylä / kaupunginosa			63,3118
Kunta	Lieksa		30,0287
Rakennustunnus		Kiinteistötunnus	
Kohdetyyppi	Kirkot		
Valmistumisvuosi			
Suunnittelija			
Kaavamerkintä	Y		
Maankäytön suunnittelussa aiemmin määritetty arvo			
Nyk. käyttö	Tsasouna		
Alkup. käyttö	Tsasouna		
Rakennustekniset tiedot			
Kerrosluku	1		
Perustus	Kivet		
Runko	Hirsi		
Kattomuoto	Harjakatto		
Kate	Lauta		
Vuoraus	Puu		
Ulkovärit	Harmaa / ruskea		
Kunto / käytössä vai ei	käytössä		
Erityishuomiot			
Kohdekuvaus			
<p>Kohteen kuvaus ja historia, yleisölle julkista tietoa (lähteet mainittuna tekstiin). Henkilötietoihin tms. liittyvää aineistoa voi tallentaa erillisinä kohteeseen liittyvinä liitteinä.</p> <p>Tsasounat ovat ortodoksisia rukoushuoneita ja aikoinaan ne olivat eräänlaisia kyläkappeleita. Tsasounat kuuluivat kansanrakentamisen piiriin. Pohjois-Karjalassa rukoushuoneiden toteuttamisesta ovat vastanneet pääosin seurakunnat, mutta niitä on valmistunut myös yksityishenkilöiden toimesta. Historiallisista rukoushuoneista vanhimmat sijaitsevat Lieksassa ja Ilomantsin Hattuvaarassa. Lieksan Kirkkopuiston tsasouna on Pohjois-Karjalan vanhin ortodoksipyhäkkö ja sen on arvioitu valmistuneen viimeistään 1770-luvun alussa (Piiparinen 2018, 27).</p> <p>Tsasouna sijaitsee Lieksan Ev.Lut-kirkon puiston perällä, jossa sijaitsee myös vuosisatoja vanha ortodoksinen kalmisto (Karjalainen 31.8.1958).</p> <p>Lähteet: Piiparinen, Pekka (2018). Kirjassa Aarnio, Samu & Kononen, Suonna & Piiparinen, Pekka (2018). Pohjois-Karjalan arkkitehtuuriopas. Karjalainen 31.8.1958</p>			
Kohteen tulevaisuus (mm. uhkatekijät, päätökset, kaavallinen tilanne)			
Muut lähteet, lisätiedot, linkit ja liitteet			

Arvottaminen

Arvo

Maakunnallisesti arvokas

Arvon perustelu
Historiallinen todistusvoima ja identiteetti.
Symboliarvot.

Maakunnan, kenties maamme vanhin tsasouna.

Inventointipäivä

12.9.2020

Inventoija

Samu Aarnio

2021-01-20

100 m

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto